

Кодекс безпечного освітнього середовища (КБОС)

Розроблений та ухвалений учнівським парламентом «Абелія» і
Комітетом безпеки школи Чернівецької гімназії №9 Чернівецької міської ради
«__» _____ 2024р.

Погоджений батьківською громадською організацією «Шкільна
родина – оберіг дитини» Чернівецької гімназії №9 Чернівецької міської ради
«__» _____ 2024р.

Затверджений рішенням педагогічної ради Чернівецької гімназії №9
Чернівецької міської ради,
Протокол №__ від «__» _____ 2024 р.

Директор гімназії _____	Галина ФУРДИГА
Президент УПА _____	Микола ЗАКРЕВСЬКИЙ
Голова КБШ _____	Кіріл Шевчук
Голова ГО «Шкільна родина – оберіг дитини» _____	Тетяна ТАТАРЧУК

Загальні положення

1. Жодна дитина на Землі не схожа на іншу. У кожного своя зовнішність, характер, здібності, оточення. Це робить її унікальною і неповторною особистістю. Кожна дитина, подібно всім іншим людям на світі, повною мірою наділена людською гідністю і людськими правами, що належать їй за фактом народження. Ніхто і ні за яких обставин не має права принижувати її гідність і позбавити її цих прав.

2. Права дитини захищаються міжнародними угодами і законами всіх цивілізованих країн. У них даються вказівки для дорослих – політиків, державних службовців, педагогів, батьків, – як ставитися до дітей, щоб не порушувалися їхні права. Однак діти спілкуються не тільки з дорослими, але й один з одним. І в цьому спілкуванні вони можуть заподіювати один одному неприємності, завдавати фізичну та моральну шкоду. “Кодекс безпечного освітнього середовища” (далі Кодекс) роз’яснює дитині її права, обов’язки та правила поведінки для того, щоб ці ж самі права забезпечувалися усім іншим дітям і, окрім того, надає змогу брати активну участь щодо виявлення та усунення проблем гімназії, через невиконання загальношкільних правил та норм поведінки.

3. Цей Кодекс встановлює загальні правила поведінки. Його створено за ініціативи учнів Чернівецької гімназії №9 Чернівецької міської ради (далі гімназії) з урахуванням вимог чинного законодавства, з метою кращої реалізації наступних пунктів Статуту гімназії: п.п. 1.11.5, 1.11.7 та 1.11.8.

4. Учні можуть вносити свої пропозиції щодо покращення безпечних умов перебування в гімназії у зручний для них спосіб, у тому числі через скриньку «Зворотній зв’язок». Якщо кожен учень гімназії буде дотримуватися правил Кодексу та брати активну участь у роботі над ним, у гімназії пануватиме особливо доброзичлива, психологічно комфортна атмосфера, яка потрібна людині сама по собі і разом з тим сприяє успішному засвоєнню знань, розвитку творчості, а головне - безпеці.

5. Кожен учень гімназії зобов’язаний бути проінформований про правила Кодексу. Порушення вимог Кодексу розцінюється як свідомо позиція, спрямована на приниження і порушення прав інших дітей, і як виклик самій гімназії, її колективу, засадам гімназії і її репутації. У цьому випадку починається робота над ліквідацією порушень, основні напрямки якої прописані в Кодексі.

Розділ 1. Етичні норми поведінки

1.1. Головним принципом співпраці всіх учасників освітнього процесу є принцип дитиноцентризму, тобто орієнтація на потреби учня.

1.2. Освітній процес ґрунтується на взаємоповазі, довірі та співпраці педагогів, батьків та учнів. Саме взаємодія в межах трикутника “учень-учитель-батьки” створює простір для сучасної ефективної освіти.

1.3. Дії та поведінка всіх учасників освітнього процесу в шкільному просторі та поза ним ґрунтуються на повазі до прав людини, прав дитини та дотриманні чинного законодавства України.

1.4. Забороняється будь-яка діяльність учнів, адміністрації, вчителів чи батьків, що може завдавати шкоду психічному або фізичному здоров'ю: фізичне насилля, моральний тиск, маніпулювання свідомістю та вчинками, створення ситуації безальтернативного вибору, експлуатація та булінг.

1.5. Комітет безпеки гімназії діє на засадах пріоритету прав людини, поєднання інтересів особи, суспільства; добровільності і рівноправності членства; обов'язковості розгляду пропозицій сторін; пріоритету узгоджувальних процедур; колегіальності ухвалення рішень; прозорості, відкритості, законності та гласності; обов'язковості дотримання досягнутих домовленостей; взаємної відповідальності сторін.

1.6. Взаємодія між усіма учасниками освітнього процесу ґрунтується на принципах:

- фізична, психічна безпека учасника є найвищою ціною діяльності освітнього простору;
- освітній заклад є територією миру, гуманних знань і передового досвіду;
- освітній заклад є відкритим, толерантним, небайдужим і безпечним освітнім простором;
- інтереси всіх учасників освітнього процесу є рівними у доступі до механізмів, засобів та черговості у їх реалізації;
- будь-яка загроза життєдіяльності освітнього закладу має вирішуватися мобільно, прозоро та із залученням всіх можливих і наявних ресурсів учасників освітнього процесу.

1.7. Воєнізована охорона гімназії є учасником освітнього процесу, всі рішення і розпорядження охоронника гімназії обов'язкові до виконання відповідно до Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіт, затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства освіти і науки України 18 серпня 2023 року № 685/1013, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 вересня 2023 року за № 1583/40639.

Розділ 2. Правила, права та обов'язки

2.1. Етичний кодекс учасників освітнього процесу.

Учасники освітнього процесу:

- дотримуються етичних і моральних норм поведінки;
- поважають честь і гідність людей, які знаходяться поруч;
- постійно дбають про авторитет та імідж гімназії;
- у розмові не вживають непристойних висловлювань і жестів;
- проявляють толерантність та уникають проявів дискримінації;
- виявляють повагу до законів та державних символів;

2.2. Правила поведінки здобувача освіти:

- правила поведінки учнів базуються на чинному законодавстві України;
- вступаючи до гімназії, учні та батьки погоджуються виконувати її правила та підтверджують розуміння їх важливості;
- учні приходять до гімназії за 10-15 хв. до початку навчальних занять, займають своє робоче місце, готують все необхідне навчальне приладдя до уроку;
- під час перерв учні впорядковують свої справи так, щоб приходити на уроки вчасно;
- учні можуть йти з гімназії та її території лише з дозволу класного керівника або медичної сестри за попереднього інформування батьків чи осіб, що їх замінюють;
- учні бережуть майно гімназії, дбають про чистоту та порядок на території гімназії;
- учні заохочуються до волонтерства та суспільно-корисної праці (прибирання класів, прилеглої території, догляд за зеленими насадженнями, чергування та ін.) у вільний від навчання час;
- гімназія – територія, на якій не місце для зброї, вибухових або вогнебезпечних предметів та речовин; спиртних напоїв, наркотичних речовин, сигарет (електронних – також); шокерів, газових балончиків, ножів та інших небезпечних предметів;
- будь-які прояви цькування у гімназії є неприпустимими - кожен має почуватися захищеним.

2.3. Права та обов'язки учнів.

Учні мають право:

- користуватися навчальною, науковою, матеріально-технічною, культурно-спортивною, побутовою базою гімназії;
- брати участь у науково-дослідницькій, художньо-мистецькій діяльності, конференціях, олімпіадах, змаганнях, конкурсах, проєктах, тощо та громадському самоврядуванні гімназії;
- отримувати інформацію з усіх галузей знань;
- вносити власні пропозиції щодо організації дозвілля, відпочинку та організації освітнього процесу в гімназії;
- отримувати заохочення за високі успіхи у навчанні та громадській роботі при досягненні високого рейтингу в навчанні;
- користуватися додатковими освітніми послугами.

Учні зобов'язані:

- виконувати вимоги Статуту гімназії, Правил внутрішнього шкільного розпорядку;

- систематично оволодівати знаннями, практичними навичками та дбати про підвищення свого загальнокультурного рівня та особистий розвиток;
- дотримуватися здорового способу життя, дбати про здоров'я, власну гігієну та охайний зовнішній вигляд;
- прагнути до пошукової активності в процесі навчання;
- своєчасно та добросовісно виконувати домашні завдання: пропуски уроків (крім тих, які виключають можливість виконання домашнього завдання) з будь-яких причин не є підставою для невиконання зазначених вище завдань;
- дбайливо ставитися до шкільного майна, дбати про чистоту в гімназії, у громадських місцях.

2.4. Використання мобільних телефонів:

- під час навчальних занять не дозволяється використання мобільних телефонів, крім випадків, коли на їх використання є дозвіл педагога;
- мобільні телефони під час навчальних занять знаходяться у відведеному для цього місці (коробці, ящику чи ін.);
- відповідальність за власні мобільні телефони та інші персональні гаджети несуть учні;
- усі необхідні дзвінки учень може здійснити з телефону під час перерв та по закінченні навчальних занять;
- мобільні телефони, які знаходяться в учнів попри заборони, прописані в цьому Кодексі, педагоги передають батькам.
- батьки використовують мобільний телефон як засіб комунікації з класним керівником та іншими батьками (правила комунікації обговорюються і приймаються на батьківських зборах кожного класу окремо).

2.5. Дотримання академічної доброчесності:

- педагогічні працівники та здобувачі освіти повинні неухильно дотримуватись норм академічної доброчесності і власним прикладом демонструвати їх важливість;
- за порушення академічної доброчесності кожен із учнів та педагогів несе персональну відповідальність, міра якої визначена у відповідних документах про освіту та в цьому Кодексі.

2.6. Порядок доступу батьків до гімназії і класів:

- батьки можуть перебувати у класному приміщенні у час, коли не здійснюється освітній процес відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти;
- індивідуальні консультації і зустрічі педагогів з батьками здійснюються за попередньою домовленістю і не можуть проводитись під час уроків;
- батьки мають право відвідувати уроки тільки за погодженням з директором або, у разі конфліктної ситуації, за рішенням педагогічної ради. Втручання батьків у освітній процес під час уроків забороняється;
- батьки мають право відвідувати або добровільно долучитися до проведення позакласних і загальношкільних заходів;

- у разі крайньої необхідності відвідати дитину під час освітнього процесу, батьки звертаються до представника воєнізованої охорони чи адміністрації, засвідчуючи свою особу відповідним документом.

Цей перелік прав не є остаточним чи вичерпним, може бути розширеним, але лише відповідно до чинного законодавства.

Розділ 3. Підвищення ефективності освітнього процесу

3.1. Організація освітнього процесу ґрунтується на академічній свободі вчителя, праві вільного вибору ним форм, методів та засобів навчання і праві вчителя на педагогічну ініціативу. Адміністрація гімназії, батьківська та учнівська спільноти мають усебічно сприяти реалізації цих прав вчителя.

3.2. Батьки та учні (старшокласники) можуть бути ініціаторами та/або брати участь у низці питань організації освітнього процесу, зокрема:

- подавати загальношкільні, класні або індивідуальні заявки на освітні, соціальні й культурні гранти;

- залучати батьків до організації майстер-класів та лекцій про різні спеціальності, а також екскурсій на виробництва, в офіси тощо; шукати можливості для отримання якомога ширшої інформації про сучасні професії та соціальні компетентності;

- залучати учнів до участі в педагогічній раді з питань передбачених в Законі про Освіту.

3.3. Важливою умовою ефективності освітнього процесу є неупереджене, прозоре та зрозуміле оцінювання. Критерії оцінювання усних та письмових відповідей, контрольних, самостійних робіт, рефератів, проектів тощо є прозорими, справедливими та зрозумілими для всіх,

3.4. Позаурочна діяльність має бути спрямована на:

- всебічний розвиток учнів, зокрема їхнього емоційного інтелекту, комунікаційних навичок, ініціативності та творчості;

- виявлення і розвиток талантів;

- налагодження та укріплення партнерських зв'язків між членами спільноти: батьками, педагогами та дітьми

3.5. Усім учням має бути надана можливість спробувати себе в творчих видах діяльності та взяти участь у відповідних конкурсах, виставах, змаганнях тощо.

3.6. У позаурочний час учні за бажанням можуть брати участь в олімпіадах з навчальних предметів; відповідний учитель надає допомогу в підготовці. Успішна участь в олімпіадах не є обов'язком учнів; будь-який результат на олімпіаді або відмова від участі не можуть бути причиною засудження чи покарання з боку вчителя або адміністрації гімназії.

Розділ 4. Безпека в гімназії

4.1. Обов'язковим елементом освітнього процесу в шкільному середовищі є задоволення на належному рівні для всіх його учасників основних потреб людини (зокрема фізіологічних, соціальних та потреб у безпеці – фізичній і психологічній).

4.2. Під час освітнього процесу в гімназії дотримуються режиму провітрювання класних приміщень, вільного доступу до питної води та туалету,

можливості прогулянок дітей на шкільному подвір'ї під час перерв разом із класними керівниками та класоводами, надання дітям сучасного збалансованого харчування, домедичної допомоги в разі потреби.

4.3. У закладі наявні первинні засоби пожежогасіння, засоби автоматичної пожежної сигналізації, занулення і заземлення електрообладнання, яке використовується.

4.4. У гімназії організовується психологічна та соціально-педагогічна підтримка для учнів, наявна скринька для анонімних звернень до психолога. Інструментом вимірювання рівня психологічного комфорту в гімназії є анкетування всіх учасників освітнього процесу.

4.5. Під час звучання сигналу «Увага всім! Повітряна тривога!» під час проведення уроків чи позакласних заходів всі учні гімназії згідно затверджених маршрутів переміщуються до укриття, де перебувають до закінчення повітряної тривоги.

4.6. У випадку замінування гімназії чи виникнення інших надзвичайних ситуацій техногенного характеру, під час яких неможливо зберегти життя і здоров'я учасників освітнього процесу в найпростішому укритті в будівлі гімназії, всі здобувачі освіти евакуюються до укриття №3 (вул. Салтикова-Щедріна, 18).

Розділ 5. Порядок реагування

у випадках виявлення насильства проти дітей

Якщо працівник гімназії підозрює, що дитина стала жертвою насильства чи булінгу (цькування), він повинен надати інформацію про це в письмовій формі директору гімназії та класному керівнику.

1. Директор гімназії організовує роботу комісії з розслідування даного випадку.
2. Класний керівник викликає батьків або опікунів дитини, яка може бути жертвою насильства, і повідомляє їм про це.
3. Класний керівник повинен підготувати опис ситуації дитини в гімназії та в родині на підставі своїх розмов з дитиною, вчителями та батьками і розробити план допомоги дитині.
4. План допомоги має включати рекомендації з таких питань:
 - а) вжиття заходів для забезпечення безпеки дитини, у т.ч. повідомлення компетентних служб про можливий випадок насильства;
 - б) підтримка, яку гімназія повинна запропонувати дитині;
 - с) направлення дитини до спеціалізованого центру для отримання допомоги (за потреби).
5. Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється батькам або опікунам дитини, але після проведення розслідування факт такого випадку не підтверджується, батьки або опікуни дитини мають отримати інформацію про це в письмовій формі.
6. Усі працівники гімназії та інші особи, яким стало відомо про випадок насильства або будь-які пов'язані з ним питання в межах своїх службових обов'язків, повинні зберігати конфіденційність, за винятком інформації, яка

передається компетентним органам відповідно до порядку реагування.

Розділ 6. Принципи захисту особистих даних дитини

1. Особисті дані дитини мають бути захищені згідно з положеннями Закону України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. № 2297-VI
2. Працівники гімназії, які працюють з особистими даними дітей, повинні зберігати їх конфіденційність і вживати заходів для їх захисту від несанкціонованого доступу.
3. Особисті дані дитини надаються лише тим особам та організаціям, які мають відповідні повноваження та права згідно із чинним законодавством.
4. Працівники гімназії мають право працювати з особистими даними дитини та надавати їх стороннім особам в окремих випадках, передбачених законодавством України.

Працівник гімназії може використовувати інформацію про дитину з освітньою або навчальною метою лише за умови анонімності дитини та неможливості її ідентифікації за допомогою такої інформації.

5. Працівник гімназії не має права надавати інформацію про дитину, її батьків чи опікунів представникам засобів масової інформації.
6. У виключних ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник гімназії може звернутися до батьків або опікунів дитини за дозволом надати їхні контактні дані представникам засобів масової інформації. Такі дані надаються лише за умови отримання дозволу.
7. Працівники гімназії не мають права надавати можливість представникам засобів масової інформації встановлювати контакт з дітьми.
8. Працівники гімназії не мають права розмовляти з представниками засобів масової інформації про дітей, їхніх батьків чи опікунів. Це також стосується ситуацій, коли працівник гімназії вважає, що його висловлювання не записуються.
9. У виняткових ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник гімназії може мати розмову з представниками засобів масової інформації про дитину або її батьків (опікунів) за умови згоди на це батьків (опікунів) у письмовій формі.

Представники засобів масової інформації можуть отримувати дозвіл на доступ до окремих приміщень гімназії для підготовки матеріалів для ЗМІ за рішенням директора гімназії. Приймаючи відповідне рішення, представник ЗМІ повинен звернутися до адміністрації гімназії з проханням підготувати приміщення гімназії для роботи представників ЗМІ таким чином, щоб зйомка дітей у гімназії була неможливою.

Розділ 7. Принципи захисту зображень

Визнаючи право дітей на приватність і захист особистих інтересів, гімназія повинна захищати зображення дітей.

1. Працівники гімназії не мають права давати дозвіл на фото-, відеозйомку дітей або їх аудіозапис на території гімназії без попередньої згоди батьків або опікунів дитини в письмовій формі.
2. Для отримання згоди батьків (опікунів) для фото-, відеозйомки дитини працівник гімназії має звернутися до них, згідно з процедурою для отримання такого дозволу. Не дозволяється надавати представникам ЗМІ контактні дані батьків (опікунів) дитини без їх попередньої згоди.
3. Якщо зображення дитини є лише частиною великого зображення, наприклад, публічного заходу, пейзажу, зборів тощо, дозвіл батьків (опікунів) на фото-, відеозйомку **не є необхідним**.
4. Оприлюднення працівником гімназії зображення дитини в будь-якому вигляді (фото-, відео- або аудіозапису) потребує попередньої згоди батьків або законних опікунів дитини в письмовій формі.
5. Згаданий в п.4 дозвіл повинен містити дані про те, де буде оприлюднено запис або зображення та в якому контексті його буде використано (наприклад, що його буде розміщено на веб-сайті Чернівецької гімназії №9 з метою популяризації закладу освіти).
6. Здобувачі освіти (учні гімназії) визнають право кожної дитини на приватність і захист особистих інтересів, тому не використовують мобільні телефони під час освітнього процесу, окрім випадків, коли використання мобільних телефонів чи інших гаджетів передбачено освітніми цілями, завданнями уроку.

Розділ 8. Відповідальність за порушення положень Кодексу

1. Види відповідальності та її розмір визначаються відповідно до чинного законодавства.
2. Порушення етичних норм поведінки розглядається на Раді профілактики правопорушень та соціального захисту прав дітей.
3. Відшкодування батьками завданих дітьми матеріальних збитків відповідно до оціночної вартості майна.
4. Відшкодування вчителями завданих ними матеріальних збитків відповідно до оціночної вартості майна.
5. Відпрацювання порушених норм академічної доброчесності, права на освіту інших дітей та систематичне спізнення на уроки, відбувається через роботу учнів після уроків з освітнім консультантом або черговим вчителем.
6. Повернення вилучених педагогом мобільних пристроїв або гаджетів відбувається шляхом передачі їх батькам (опікунам) учня.

Прикінцеві положення

Жодне положення цього «Кодексу» не звільняє від відповідальності за порушення норм чинного законодавства і не може змінювати прямі норми законодавства щодо юридичної відповідальності.

Зміни до Кодексу вносяться в разі змін в законодавстві чи в разі потреби, але не частіше одного разу в семестр. Зміни до Кодексу затверджуються педагогічною радою гімназії.